

Pips, punkt, spread, kursy bid i ask

Popularny wśród traderów punkt to nic innego jak przyjęty na rynku standard minimalnego kroku ceny. Jest to odpowiednik tików z rynku terminowego na giełdzie. W zależności od specyfiki pary walutowej, kursy podaje się z dokładnością od dwóch do pięciu miejsc „po przecinku”. Punkt w większości przypadków równy jest pipsowi, dlatego pojęcia te są często używane zamiennie. Wyjątek stanowią Majorsy i Second Majorsy, dla których przyjmuje się wartość pipsa równą 10 punktom. Oznacza to, że jeżeli kurs bid EURUSD wzrośnie z 1.39241 na 1.39259 to mówimy o zmianie równej 18 punktom lub 1.8 pisa.

Każde kwotowanie zawiera dwie ceny: kupna (**Bid**) i sprzedaży (**Ask**). Różnica między nimi stanowi spread transakcyjny, czyli jest kosztem otwarcia i zamknięcia pozycji. Kupno waluty bazowej następuje zawsze po kursie wyższym (Ask), zaś sprzedaż po kursie niższym (Bid). Zamykanie pozycji to sytuacja odwrotna tzn. odsprzedaż waluty po kursie Bid i zamknięcie długiej pozycji lub zamknięcie krótkiej pozycji przez odkup danej waluty po kursie Ask. Kluczowym pojęciem w handlu walutami jest także **spread** (podawany w pipsach), który jest po prostu różnicą pomiędzy ceną zakupu i sprzedaży waluty w danym momencie. Jest on jednocześnie kosztem zawarcia naszej transakcji.

	BID	ASK	SPREAD
EUR/USD	1.39241	1.39259	1.8

Warto wyróżnić też pojęcie **spreadu docelowego**, który utrzymywany jest przez brokera w momencie umiarkowanej aktywności rynku, a okresowo wyższego spreadu występującego w momencie publikacji istotnych danych i silnej zmienności rynku. Dla przykładu, jeżeli spread docelowy na złotym oscyluje wokół 30 pipsów (0,0030 PLN), a kurs EUR/PLN kwotowany jest na poziomie 4,4570/4,4600, to inwestor dokonujący transakcji kupna euro za złotówki nabywa je po cenie 4,4600 i jeżeli będzie chciał je teraz sprzedać bez straty, to rynek musi przesunąć się o co najmniej 30 pipsów w górę (tj. 0,0673proc.) do 4,4600/4,4630. Słowem, im na danym rynku jest mniejszy spread tym lepiej. Dla najbardziej popularnej pary EUR/USD spread docelowy wynosi zaledwie 1.8 pipsa (jak widać na powyższym przykładzie). Przed zawarciem transakcji na danej parze walut warto wpierw poznać jakie są obowiązujące spready docelowe, a także depozyty zabezpieczające. Dobrym pomysłem jest też przeliczenie wartości 1 pipsa w kontekście wartości transakcji.

Depozyt, loty i dźwignia finansowa

W języku inwestora operującego na rynku walutowym ważnym pojęciem jest tzw. **lot**. Oznacza on po prostu transakcję o wartości 100.000 jednostek waluty bazowej. Dla przykładu chcąc zawrzeć transakcję kupna 100 tys. euro za dolary, mówimy o kupnie 1 lota EUR/USD. Dla wygody inwestorów, ale też w ramach ograniczenia ryzyka, jest możliwość przeprowadzenia transakcji w oparciu o **mini loty**, które odpowiadają 10.000 jednostek waluty bazowej (1/10 standardowego lota). I tak dochodzimy do pojęcia dźwigni finansowej. Czy chcemy, czy nie po prostu z niej korzystamy. Wynika to z faktu, iż aby zawrzeć transakcję wystarczy wnieść depozyt zabezpieczający, który w niektórych przypadkach (EUR/USD) wynosi zaledwie 1 proc. wartości transakcji. W tym przypadku możliwa do uzyskania dźwignia wynosi 100:1.

$$\text{Depozyt zabezpieczający} = \text{Wartość zlecenia} * \text{wymagany depozyt(\%)} * \text{kurs pary walutowej}$$

Realnie stałoby się tak jednak dopiero w sytuacji, kiedy wykorzystalibyśmy wszystkie posiadane środki na depozyt. Dla przykładu: mając 10.000 USD lub równowartość tej kwoty w PLN, dokonalibyśmy transakcji na 1 mln USD. W praktyce, inwestor wykorzystujący maksymalną dźwignię jest z góry na przegranej pozycji. Nawet, jeżeli przyjmiemy, iż dzienna zmienność na walutach wynosi przeciętnie 1-2 proc., to już spadek o 0,5 proc. uszczupliłby nasz portfel aż o 50 proc. Gorzej, jeżeli rynek jest bardziej zmienny. Dobra rada – korzystajmy z dźwigni z rozsądkiem. Najlepiej, jeżeli stosunek wartości transakcji do posiadanego kapitału nie przekracza 10:1, a w przypadku wysokiej zmienności na rynku 5:1. Nie zmuszajmy brokera do tego, aby był zmuszony do automatycznego zamknięcia naszych pozycji w przypadku drastycznego uszczuplenia depozytu. Zwracajmy, zatem uwagę na ryzyko związane z każdą transakcją, a także charakterystykę danego rynku. W przypadku mniej płynnych par walut, wymagany depozyt zabezpieczający będzie wyższy, podobnie jak też spread, który jest przecież kosztem naszej transakcji (liczonym od jej całkowitej wartości).

Zobaczmy jak to wszystko wygląda w praktyce:

Saldo rachunku inwestora: 4800 PLN

Zlecenie: sprzedaż 1.4 lota USDPLN

Kurs otwarcia bid USDPLN: 3.4050

Kurs zamknięcia ask USDPLN: 3.3810

Wartość 1 punktu dla otwartej pozycji: 14 PLN (liczona na podstawie zależności – wartość zlecenia minimalny krok notowania, czyli 140.000 *0,0001)*

*Inwestor posiadający na rachunku 4800 PLN zawarł transakcję sprzedaży 1.4 lota USD/PLN po kursie Bid 3.4050 deponując pod nią 4767 PLN (140 000*1%*3.4050). Posiadanie takiej lub wyższej kwoty w momencie zawierania transakcji jest konieczne, aby system przyjął dyspozycję. Wartość najmniejszego*

kroku notowań jakim jest pips wyniosła 14 PLN ($140\,000 * 0.0001$). Zamykając zlecenie po kursie 3.3810 został zrealizowany zysk w wysokości 3360 PLN $\{((3.4050 - 3.3810):0,0001) * 14\text{PLN}\}$. Wartość nominalna zlecenia to 140 000 USD czyli $3.4050 * 140\,000 = 476\,700$ PLN.

Inwestor osiągnął stopę zwrotu:

$$3\,360 \text{ PLN} / 4\,800 \text{ PLN} = 70\%$$

(Zysk na transakcji / Saldo pierwotne r-ku)

Było to możliwe przy relatywnie małej zmianie kursu o 240 punktów czyli 2,4 grosza. Inwestor posiadając 4800 PLN zawarł transakcję o wartości 476 700 PLN (stosunek wartości posiadanego kapitału do wartości otwartej pozycji wyniosła blisko 1:100!). **Wykorzystywanie tak dużej dźwigni wiąże się z dużym ryzykiem poniesienia strat, ponieważ zmiana kursu o 1% spowoduje zmianę depozytu na rachunku o 100%.**

Przy braku dźwigni należałoby zaangażować środki równe wolumenowi transakcji, czyli równowartość 140 000 USD:

$3.4050 * 140\,000 = 476\,700$ PLN, zatem stopa zwrotu wyniosłaby tylko:

$$3\,360 \text{ PLN} / 476\,700 \text{ PLN} = 0.7\%$$

Depozyt minimalny i ograniczanie strat

W poprzednim punkcie poznaliśmy pojęcie depozytu zabezpieczającego i dźwigni finansowej. Z tym nieodłącznie wiąże się pojęcie tzw. depozytu minimalnego. Na platformie transakcyjnej z reguły wynosi on 30 proc. depozytu początkowego. Oznacza to, iż wartość rachunku nie może spaść do poziomu 30% depozytu początkowego (depozytu zabezpieczającego w momencie zawierania transakcji), ponieważ spowoduje to automatyczne zamknięcie najbardziej stratnej pozycji.

Sytuację tą warto zilustrować przykładem, który jest rozwinięciem [poprzedniego punktu](#).

Saldo na rachunku inwestora wynosi 4 800 PLN z czego pod depozyt transakcji sprzedaży 1 lota USD/PLN i 0.4 lota USD/PLN zostało w sumie zablokowane 4 767 PLN. Jest to depozyt początkowy. Oznacza to iż najbardziej stratna transakcja zostanie zamknięta gdy wartość rachunku spadnie do wysokości:

$$30\% * 4\,767 \text{ PLN} = 1\,430 \text{ PLN}$$

Łatwo zauważyć, że wiązałoby się to z łączną stratą z otwartych pozycji:

$$\text{Saldo} - \text{depozyt minimalny} = 4\,800 - 1\,430 = 3\,370 \text{ PLN}$$

Posiadając na rachunku łączną pozycję 1.4 lota USD/PLN, zmiana kursu o 1 punkt powoduje zmianę wartości rachunku o $140\ 000 * 0.0001 = 14\ \text{PLN}$. Strata 3 370 PLN powodująca zamknięcie najbardziej stratnej pozycji pojawi się po niekorzystnej zmianie kursu o:

$3\ 370\ \text{PLN}/14\ \text{PLN} = 241\ \text{punktów}$, czyli 2,42 grosza np. z 3.0200 na 3.0441.

Waluta rachunku, a zawieranie transakcji

Wiele osób zastanawia się jak mając złotówki można zawierać transakcje na rynku eurodolara (EUR/USD), albo kupować euro za funty (EUR/GBP). To proste. Broker (platforma transakcyjna) dokonuje automatycznego przewalutowania złotych na walutę potrzebną w danym momencie do zawarcia transakcji. Jest to możliwe dzięki temu, iż dokonywane przez nas operacje nie polegają na fizycznej wymianie walut, lecz na chęci uzyskania pozytywnej różnicy między ceną kupna/sprzedaży i późniejszą ceną zamknięcia transakcji. Analogicznie po zamknięciu transakcji, w której waluta kwotowaną nie jest złoty, system dokona automatycznego przeliczenia. W praktyce nie jest to tak trudne, zobaczymy to na przykładzie:

Inwestor spodziewa się umocnienia euro wobec dolara amerykańskiego wobec czego o godzinie 09:23 kupuje 0.5 lota EUR/USD co jest równoznaczne z kupnem 50 000 EUR. Będzie on posiadał, zatem długą pozycję w euro i krótką w dolarze. Kursy z tego momentu przedstawia tabela:

	<i>Bid</i>	<i>Ask</i>
<i>EUR/USD</i>	1.44553	1.44571
<i>EUR/PLN</i>	4.3310	4.3350

W momencie zawarcia transakcji z rachunku zostanie pobrana kwota odpowiadająca depozytowi zabezpieczającemu, który w przypadku EUR/USD wynosi 1 proc. Jest on obliczany następująco:

*Wartość zlecenia * wymagany depo. * kurs średni EUR/PLN (środek przedziału bid i ask)*

$50\ 000 * 1\% * 4.3330 = 2166.50\ \text{PLN}$

Do godz. 14:00 kurs rośnie zgodnie z oczekiwaniami. Inwestor dochodzi do wniosku, iż jego zysk jest satysfakcjonujący i podejmuje decyzję o zamknięciu pozycji. Operacja zostaje zrealizowana o godz. 14:02 przy następujących warunkach:

	<i>Bid</i>	<i>Ask</i>
<i>EUR/USD</i>	1.45784	1.45802
<i>USD/PLN</i>	3.1500	3.1570

Zysk w pipsach wyniósł $1.45784 - 1.44571 = 121,3$ pipsa

Teraz jedna z trudniejszych rzeczy. W transakcji sprzedaży EUR/USD euro jest sprzedawane, a dolar kupowany. Wartość punktach jest liczona zatem po kursie ask (zakupu dolarów) USD/PLN. Analogicznie, przy kupnie EUR/USD, kiedy to euro jest kupowane, a dolar sprzedawany, wartość punktu będzie przeliczana z USD na PLN po kursie bid (sprzedaży dolarów) USD/PLN.

Łatwo więc zauważyć, iż 1 punkt na pozycji sprzedanej EUR/USD będzie wart w złotych minimalnie więcej niż jeden punkt na pozycji kupionej EUR/USD i różnica ta będzie się zmieniać w zależności od spreadu na parze USD/PLN.

Wartość punktu w PLN: $50\ 000 * 0.0001 * 3.1500 = 15.75$ PLN

Zysk z transakcji wyniósł: $121 * 15.75$ PLN = 1 905.75 PLN